

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ
ԱՅԳԵՏԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ**

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Այգեստան համայնք
ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Այգեստան, 023560041, ararataygestan@mail.ru

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

13 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017 թվականի N 1

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 13.01.2017Թ. ԹԻՎ 1 ՆԻՍՏԻ ՕՐԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով <<Տեղական ինքնակառավարման մասին>> Հայաստանի
Հանրապետության օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջներով

Հաստատել համայնքի ավագանու նիստի հետևյալ օրակարգը.

ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ:

/գեկ.Ս.Հովսեփյան/

Կողմ -6

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

1. ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ

Սամվել

2. ԱՄՅԱՆ ՍՈՆՅԱ

Սոնյա

3. ԵՐԻԱԶԱՐՅԱՆ ՎԱՐԴԳԵՍ

Վարդգես

4. ՀԱԿՈԲՅԱՆ ՅՈՒՐԻԿ

Յուրիկ

5. ՀԱՍՐԱԹՅԱՆ ՍՈՒՐԻԿ

Սուրիկ

6. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ԱՐԵՎԻԿ

Արևիկ

Համայնքի ղեկավար՝

ՍՈԿՐԱՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ
ԱՅԳԵՍՏԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԿԱՆԻ**

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Այգեստան համայնք
ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Այգեստան, 023560041, ararataygestan@mail.ru

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

13 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 2017թվականի N 2

ԱՅԳԵՍՏԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՆ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով <<Տեղական ինքնակառավարման մասին>> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16 հոդվածի 3-րդ կետով

համայնքի 2017 թվականի բյուջեն հաստատել համաձայն հավելվածի:

Կողմ -6

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

1. ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ ՍԱՄՎԵԼ

2. ԱՄՅԱՆ ՍՈՂՅԱ

3. ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ ՎԱՐԴԳԵՍ

4. ՀԱԿՈԲՅԱՆ ՅՈՒՐԻԿ

5. ՀԱՄՐԱԹՅԱՆ ՍՈՒՐԻԿ

6. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ԱՐԵՎԻԿ

Համայնքի ղեկավար՝

ՍՈԿՐԱՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Հավելված
Այգեստան համայնքի ավագանու
13.01.2017թ. թիվ 2 որոշումից

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ		
Հողի հարկ	10500.0	հազ.դրամ
Գույքահարկ	5050.0	հազ.դրամ
Որից		
ավտոհարկ	4700.0	հազ.դրամ
Շենք, շինության	350.0	հազ.դրամ
Տեղական տուրքեր	317.7	հազ.դրամ
Որից		
Միասնորոշվածառք	94.3	հազ.դրամ
Ոգելից խմիչք	94.3	հազ.դրամ
Տաքսի ծառ.	9.0	հազ.դրամ
Դիզ.վառելիքի վաճառք	120.0	հազ.դրամ
ՈՉ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ		
դոտացիա		
Հողի վարձակալություն	32509.6	հազ.դրամ
Այլ մուտքեր	1465.0	հազ.դրամ
ադրահանություն	312.0	հազ.դրամ
	300.0	հազ.դրամ
Ընդամենը վարչական բյուջեի մուտքերը կազմում են	50454.3	հազ.դրամ
01.01.01.51 ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ		
4111 Աշխատավարձ	16600	հազ.դրամ
4112 պարգևատրում	1000.0	հազ.դրամ
4212 էներգետիկ ծառայություն	600.0	հազ.դրամ
4213 դեռատիզացիա	40.8	հազ.դրամ
4214 կապի ծառայություն	350.0	հազ.դրամ
4221 գործուղումներ	30.0	հազ.դրամ
4232 համակարգչային ծառ.	150.0	հազ.դրամ
4234 տեղեկատվական ծառայություն	200.0	հազ.դրամ
4235 կառավարչական ծառայություններ	500.0	հազ.դրամ
4241 հրշեջ ծառ. և գազի տեխ.սպ.	40.0	հազ.դրամ
4252 մեքենաների և սարքավոր. ընթ. նորոգում	150.0	հազ.դրամ
4261 գրենական պիտույքներ	250.0	հազ.դրամ
4264 վառելիք, տրանսպորտ	550.0	հազ.դրամ
4269 նպատակային նյութերի ձեռք բերում	1000.0	հազ.դրամ
5122 վարչական սարքավորումներ	732.0	հազ.դրամ
01.06.01.60 Գույքի նկատմամբ իր իրավունքների գրանցում		
5133 գեոդեզիա-քարտեզագրական ծախսեր	1000.0	Հազ.դրամ
05.01.01.51 Ադրահանություն և սանիտարական մաքրում		
4213 փողոցային մաքրման ծառայությունների համար	936.0	հազ.դրամ
4264 դիզ.վառելիք	400.0	հազ.դրամ
04.03.02.55 Միջուկային վառելիք		

5112 շենքերի շինությունների շինարարություն	1000.0	հազ.դրամ
07.02.01.51 Մասնագիտացված բժշկական ծառայություններ		
4729 հիվանդ. ստացիոնար բուժօգնության համար	600.0	հազ.դրամ
10.07.01.55 Հասարակական կազմակերպ. Աջակցություն		
10.07.01.54 Մոց. անապահով անձանց աջակցություն	200.0	հազ.դրամ
4726 հուղարկավորության նպաստ	700.0	հազ.դրամ
4729 այլ նպաստներ	2000.0	հազ.դրամ
08.05.01.55 Հանգիստ, մշակույթ և կրոն /այլ դասերին չպատկանող/ 4239 բնթացիկ բնույթի ծառ.	100.0	հազ.դրամ
08.03.01.51 համայնքապետարանի աշխատանքների լուսաբանում 4239	200.0	հազ.դրամ
08.02.05.52 թատերական ներկայացումներ	100.0	հազ.դրամ
09.05.01.51 Արտադասարանական դաստիարակություն 4637 երաժշտական դպրոցին	100.0	հազ.դրամ
05.02.01.51 Կենսաբազմազանություն և բնության պաշտպանություն 4239 կարկտահարության համար	200.0	հազ.դրամ
09.06.01.51 Դպրոցական հաստատությունների հիմնանորոգում 4655 կապիտալ դրամաշնորհներ ՊՈԱԿ-ին	1000.0	Հազ.դրամ
09.01.01.51 Նախադպրոցական ուսուցում Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ	18000.0	հազ.դրամ
08.02.04.51 Մշակութային միջոցառումների իրականացում 4111 աշխատավարձ	3445	հազ.դրամ
4212 Էլ.էներգիա և ջեռուցում	100.0	հազ.դրամ
4213 ջրմուղին		
Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդ	1412.5	հազ.դրամ
Ֆոնդային բյուջեի պահուստային ֆոնդ	688.8	Հազ.դրամ
Ընդամենը	53855.0	հազ.դրամ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Ս.ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
Ա Ր Ա Ր Ա Տ Ի Մ Ա Ր Ձ

ԱՅԳԱՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021ԹԹ. ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ

Հ Ն Գ Ա Մ Յ Ա Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

Հաստատվել է համայնքի ավագանու 19.01.2017թ նիստում

Այգավան համայնքի ղեկավար՝

Վ.Հարությունյան

ԱՅԳԱՎԱՆ 2017թ.
(համայնքի անվանումը)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Ներածություն.....
1. Համայնքի իրավիճակի բնութագրում, վերլուծություն և գնահատում.....
 2. Համայնքի տեսլականի, ռազմավարության և ՀԶՇ-ի հիմնական նպատակների սահմանում.....
 3. Համայնքի տարածքում նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերի ու միջոցառումների ներկայացում.....
 4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի վերլուծում, գնահատում և կանխատեսում....
 5. Համայնքի ոլորտային ծրագրերի ցանկի կազմում և առաջնահերթությունների սահմանում, ֆինանսապես ապահովված ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հայթայթման հնարավորությունների ներկայացում.....
 6. ՀԶՇ-ի իրականացման մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) և գնահատման, տարեկան հաշվետվությունների կազմման ձևաչափերը.....
- Եզրափակում.....

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Այգավան համայնքի 2017-2021թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը մշակվել է դեռևս 2016թ-ին:

ՀԶԲԾ-ը մշակելիս առանձնացվել և հաշվի են առնվել մեթոդաբանական հետևյալ չափանիշները

- համայնքի ֆինանսական կարողությունը.
- համայնքի բնակչության թվաքանակը.
- համայնքում առկա վտանգները (ռիսկերը):

Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքապետարանի աշխատակազմի աշխատակցների աշխատանքով և առաջարկություններով, համայնքում առկա ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայությամբ, ինչպես նաև այն իրողությամբ, որ Այգավան համայնքն ունի մի շարք առաջնային խնդիրներ: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրում հնարավորինս հաշվի են առնվել նաև համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խրախուսմանն ուղղված առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) հնարավորությունները, համայնքի տարածքում պատշաճ կառավարման իրականացման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև համայնքում աղետի բազմաբնույթ վտանգները (ռիսկերը) և դրանց կառավարման միջոցառումները:

2017-2021թթ համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները և նպատակ հետապնդելով հետևողականորեն բարեփոխումներ իրականացնելու ճանապարհով աստիճանաբար լուծել համայնքում առկա հիմնախնդիրները և բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը դիտարկելով որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման և մասնակցային կառավարման կարևորագույն միջոց, համայնքի ղեկավարին կից գործող համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով խորհրդակցական մարմինը՝ փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված Հայաստանի Հանրապետության ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների, կազմակերպությունների և շահագրգիռ այլ անձանց հետ լիակատար փոխըմբռնում համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

Համայնքի զարգացման, բնակչության սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի ապահովման, սոցիալ-մշակութային քաղաքականության ներդրման և բարեկեցության մակարդակի բարձրացման նպատակով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հանդիսանալու է ամենօրյա աշխատանքային փաստաթուղթ:

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ, ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի գնահատում

Այգավանը ակտիվ կյանքով ապրող համայնք է, որտեղ առկա բոլոր կենցաղային, սոցիալ-տնտեսական, հոգևոր-մշակութային խնդիրները գտնում են իրենց լուծումը, համայնքի յուրաքանչյուր անդամ հնարավորություն ունի ակտիվորեն մասնակցելու համայնքում որոշումների կայացմանը և գործողությունների իրականացմանը:

1.2 Համայնքի աշխարհագրական դիրքը. պատմական ակնարկ

Այգավան համայնքի վարչական տարածք՝ 834710 հա

Մակերես՝ 165976

Բնակչությունը՝ 4556

Գյուղ Արարատի մարզի Արարատի տարածաշրջանում: Մարզկենտրոնից գտնվում է 12 կմ հեռավորության վրա: Նախկինում ունեցել է Այգեվան, Ռեհանլու, Ռիկանլու, Սարիբաշիյուրդ անվանումները:

Գյուղը հիմնադրվել է 1828թ-ին և Այգավան է վերանվանվել 1946թ-ին: Հայտնաբերվել են մ.թ.ա. 10-8-րդ դարերի զանազանություններ, կավե ամաններ, անասնապահական բնակավայրերի մնացորդներ:

Գտնվում է ծովի մակարդակից 840 մ. բարձրության վրա: Կլիման չոր խիստ ցամաքային է: Ձմեռները սկսվում են դեկտեմբերի կեսերին, հունվարյան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 0-ից ցածր 13-ից 15 աստիճան: Ամառը տևական է՝ մայիսից մինչև հոկտեմբեր, օդի միջին ամսական ջերմությունը հասնում է 0-ից բարձր 24-ից 26 աստիճան, իսկ առավելագույնը 42 աստիճան: Հաճախ լինում են խորշակներ, որոնք զգալի վնաս են հասցնում գյուղատնտեսությանը:

Մթնոլորտային տարեկան տեղումների քանակը 250-300մմ է:

Բնական լանդշաֆտները կիսաանապատներ են, որոնք ոռոգման ընթացքում վեր են ածվել կուլտուր-ոռոգելի լանդշաֆտի: Ագրոկլիմայական տեսակետից համայնքն ընկած է բացարձակ ոռոգման գոտում:

Ըստ 2011թ-ի ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալների համայնքի բնակչությունը կազմում է 4442 մարդ, որից 49% տղամարդիկ են, իսկ կանայք՝ 51%:

Մինչաշխատունակ տարիքի բնակչությունը կազմում է 29%, աշխատունակ տարիքի ներկայացուցիչները 63%, հետաշխատունակները՝ 8%: Գյուղն ունի 1200 տնտեսություն: Զբաղվում են այգեգործությամբ, անասնաբուծությամբ:

Ունի միջնակարգ դպրոց, բուժկետ, մշակույթի տուն, գրադարան, մանկապարտեզ: Համայնքի տնտեսության մասնագիտացված ճյուղը գյուղատնտեսությունն է, համախառն բերքի մեծ մասը տալիս է բուսաբուծությունը: Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են շուրջ 596.460 հա: Գյուղատնտեսական հողահանդակները ոռոգվում են, դրանք զբաղեցնում են ողջմակերեսի 70%: Համայնքի հողերը օգտագործվում են որպես պտղատու և խաղողի այգիներ, համապատասխանաբար կազմելով 66.96 հա և 177.87 հա: Վարելահողերը զբաղեցնում են մոտ 287.330 հա:

Զբաղվում են խաղողագործությամբ, բանջարաբուծությամբ:

Մշակում են ջերմասեր բանջարաբուստանային կուլտուրաներ՝ լոլիկ, պղպեղ, սմբուկ, ձմերուկ, սեխ, ինչպես նաև հացահատիկ: Զբաղվում են նաև կաթնամսատու անասնապահությամբ, մեղվաբուծությամբ: Պահուստային հողերը յուրացվում են որպես այգիներ, վարելահողեր: Համայնքի հիմնախնդիրներից է խմելու ջրի ջրագծերի, գյուղամիջյան ճանապարհների, մշակույթի տան և մանկապարտեզի վերանորոգումը:

1.3ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

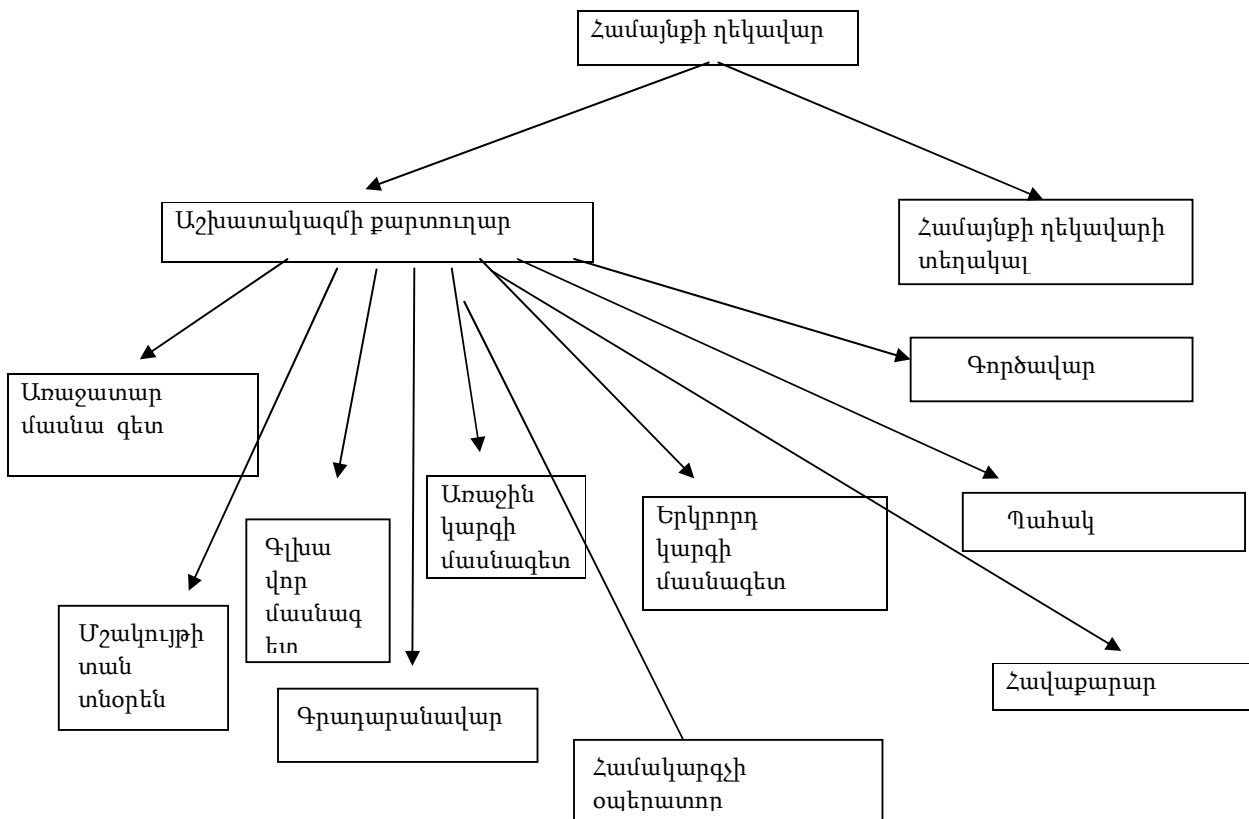
Համայնքի առկա բնակչության թիվը կազմում է 4556 մարդ, այդ թվում տղամարդիկ՝ 2332 և կանայք՝ 2224: Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը բերված է **աղյուսակ 1-ում**:

h/h	Ցուցանիշները	Ընդամենը
1	2	3
1	Առկա բնակչության թիվը, այդ թվում՝	4556
	Տղամարդիկ	2332
	Կանայք	2224
	0-6 տարեկան , այդ թվում՝	360
	- 0-4 տարեկան	234
	- 4-6 տարեկան	126
	7-17 տարեկան	1368
	18-63 տարեկան	1516
	63-ից բարձր տարեկան	384
2	Փախստական ընտանիքներ	1
3	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	7
4	Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	0
5	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	1
6	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	38
7	Հաշմանդամներ, այդ թվում՝	300
	Մանկուց հաշմանդամներ	25
8	Զբաղվածներ	2580
9	Առկա տնային տնտեսությունների թիվը	1108
10	Նպաստառու ընտանիքների թիվը	104
11	Արցախյան պատերազմում զոհվածների թիվը	7
12	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	4
	Անօթևան ընտանիքներ	0
13	Բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը	5
14	Արտագնա աշխատանքի մեկնող ունեցող տնային տնտեսությունների թիվը	70
15	Արտագնա/սեզոնային/ աշխատանքի մեկնողների թիվը	90

1.4Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Ժողովրդի իշխանությունը իրականացնելու և համայնքային խնդիրները լուծելու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով ընտրվում են տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի 5 տարի ժամկետով: Համայնքի ավագանին ներկայացուցչական մարմին է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և Տեղական ինքնակառավարման մասին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարը պաշտոնապես ներկայացնում է համայնքը, համայնքի գործադիր մարմինն է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և «Տեղական ինքնակառավարման մասին

Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարն իր լիազորություններն իրականացնում է համայնքապետարանի աշխատակազմի միջոցով: 2016թվականի սեպտեմբերի 18 – ի ՏԻՄ ընտրությունների արդյունքում ընտրվել է համայնքի ավագանին՝ բաղկացած 9 անդամից : Համայնքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը բերված է ստորև՝

- համայնքի ղեկավար
- համայնքի ղեկավարի տեղակալ -1 հաստիքային միավոր
- աշխատակազմի քարտուղար - 1 հաստիքային միավոր
- գլխավոր մասնագետ – 1 հաստիքային միավոր
- առաջատար մասնագետ - 2 հաստիքային միավոր
- առաջին կարգի մասնագետ - 1 հաստիքային միավոր
- երկրորդ կարգի մասնագետ - 1 հաստիքային միավոր
- համակարգչի օպերատոր - 1 հաստիքային միավոր
- գործավար - 1 հաստիքային միավոր
- կուլտուրայի տան տնօրեն -1 հաստիքային միավոր
- գրադարանավար -1 հաստիքային միավոր
- պահակ - 1 հաստիքային միավոր
- հավաքարար - 1 հաստիքային միավոր:

Ընդամենը՝ 14 միավոր

1.5 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Համայնքն ունի սեփականություն, որի իրավունքը պաշտպանված է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքով: Համայնքի սեփականություն կարող են լինել անշարժ և շարժական գույքը, դրամական միջոցները և այլն: Համայնքապետարանը

գտնվում է համայնքի կենտրոնում: Շենքային պայմանները բավարար են, գույքը նորացված, համարված է համակարգչային տեխնիկայով: Գյուղը չունի գյուղտեխնիկա և այլ գյուղատնտեսական գործիքներ: Խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցը կառուցվել է 60-ական թվականներին, որը քայքայված է և կարելի է ասել չունենք խմելու ջրի ցանց, օգտվում ենք ջրի 2 ծորակներից:

Ճանապարհային ցանցը վերանորոգման կարիք ունի, անհրաժեշտ է վերանորոգել ճանապարհներ և փողոցներներ:

Ստորև ներկայացված է 14.11.2016 թվականի դրությամբ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը.

Հերթական համար	Օբյեկտի անվանումը և համառոտ բնութագիրը	Թողարկման (կառուցման) ամսաթիվը	Համարը			Փաստացի առկայությունը		Հաշվապահական հաշվառման տվյալները	
			Գույքա յին	Գործա րանային	Անձ նագիր	քանակը	Արժեքը (դրամ)	քանակը	Արժեքը (դրամ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Համ. շենք							1	
2	Մշակ. տուն							1	
3	Ավտո. Word focus							1	
4	Խորհրդակցակ ան սեղան							1	
5	Գրասեղան							1	
6	Կաշվից բազկաթոռ							1	
7	Կաշվից աթոռ							2	
8	Փայտից աթոռ							10	
9	Գրապահարան							1	
10	Դրոշ							1	
11	Սեղանի							1	

	հեռախոս								
12								2	
	Ջահ								
13	Գրասեղան							1	
14	Գրասենյակայի ն կաշվից բազկաթոռ							1	
15	Աթոռ							2	
16	Գրասեղան							2	
17	Աթոռ փայտից							3	
18	Աթոռ կաշվից							1	
19	Պահարան չիրկիզվող և հրկիզվող							2	
20	Էլ. ջեռուցիչ							1	
21	Կախիչ							1	
22	Հայելի							1	
23	Գրասեղաններ							5	
24	Համակարգիչներ							3	
25	Աթոռ փայտից							7	
26	Բազմոց							1	
27	Պատ պահարան							1	

28	Չիրկիզվող պահարան							2	
29	Աթոռներ կաշվից							2	
30	Էլ. Վառարաններ							3	
31	Ժամացույց							1	
32	Սեղան լրագրի							1	
33	Գրասեղան							1	
34	Հագուստի պահարան							1	
35	Օֆիսի բազմոց							1	
36	Աթոռ							1	
37	Էլ.ջեռոց							1	
38	Բազմոց, բազկաթոռներ					1		1	
39	Խմելու ջրի սառեցման ապարատ					1		1	
40	Հեռուստացույց SAMSUNG PS42b450b1					1		1	
	Ընդամենը							72	

1.6 ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՄՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Այգավան համայնքը չունի գլխավոր հատակագիծ և գոտիավորման նախագիծ: Համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի): Այգավան համայնքում կանոնավոր կերպով իրականացվում է աղբահանություն՝ շաբաթը երկու անգամ, սակայն համայնքի տարածքում աղբամանների բացակայությունը բացասաբար է անդրադառնում համայնքի արտաքին տեսքի և սանիտարահիգիենիկ պայմանների վրա: Համայնքը չունի աղբատար մեքենա : Այգավան համայնքում կենտրոնական փողոցից բացի ցերեկային լուսավորություն ունեն ևս 2 փողոց, ցանցը անցկացվել է 2016 թվականին: Միջհամայնքային ճանապարհները խճապատվել են: Համայնքը զազաֆիկացված է , բնակչությունը ամբողջությամբ օգտվում է կապույտ վառելիքից: Համայնքը չունի խմելու ջուր ,կա միայն խմելու ջրի 2 ծորակներ, ինչը շատ քիչ է և առաջացնում է բնակիչների դժգոհությունը: Խմելու ջրի ներքին ցանցի կառուցումը տարիներ շարունակ եղել է առաջնային խնդիրը, սակայն ծրագիրը կյանքի չի կոչվել աջակցություն չլինելու պատճառով, համայնքը պատրաստ է 17000000 դրամ տրամադրել, եթե լինի կառավարության աջակցությունը:

1.7 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում կան բազմաբնակարան բնակելի 1 շենք՝ ուսուցչի շենքը, և 807 բնակելի տներ: Բնակֆոնդի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 165976հա: Համայնքի բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը՝ 4:

Համայնքի բնակելի տների մեծ մասը վերանորոգված են: Բնակչության սոցիալական վատ պայմանների պատճառով բնակելի տների կառուցման և վերանորոգման աշխատանքներ կատարվում են միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքերում, իսկ նոր առանձնատներ հաճախակի չեն կառուցվում:

1.8 Զբաղվածություն

Համայնքի վարչական տարածքի բնակչության ընդհանուր թվաքանակից զբաղվածներ՝ 2580 մարդ, այդ թվում՝ ոչ գյուղատնտեսական աշխատանքով զբաղվածներ՝ 274 մարդ, գյուղատնտեսական աշխատանքներում զբաղվածներ՝ 2300 մարդ, 90 մարդ մեկնում է արտագնա աշխատանքների: Աշխատանքների պակասը և սոցիալտնտեսական անբարենպաստ պայմանները խթանում են բնակչության արտագնա աշխատանքի մեկնելուն: Համայնքի տարածքում գործում են 10 խառը խանութներ, 1 շինանյութի խանութ, 2 գազալցակայան, հանրային սննդի օբյեկտ , ավտոտեխ սպասարկման 2 կետ :

Բնակիչների հիմնական եկամուտը ստացվում է սեփականաշնորհված հողերի և տնամերձ հողամասերի մշակումից, թռչակների և նպաստների ստացումից: Այս հիմնախնդիրների հաղթահարման հիմնական ճանապարհը ինտենսիվ գյուղատնտեսական արտադրությամբ զբաղվելն է:

1.9 Հողօգտագործում

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 834.710 հա, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 596.460 բնակելի շինությունների տակի հողեր՝ 204.030 հա, արդյունաբերական, արտադրական շինությունների տակի հողեր՝ 5.780 հա, Էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի տակի հողեր՝ 16.290հա, հատուկ պահպանվող տարածքներ՝ 6.830 հա, ջրային ֆոնդի հողեր՝ 5.320հա, 1991 թվականին հանրապետությունում իրականացված հողի սեփականաշնորհման ժամանակ համայնքի բնակավայրերում սեփականաշնորհված հողերի մեկ հողաբաժնի չափը կազմել է՝ 0.30հա

Այգավան համայնքի հողային ֆոնդի բաշխումը բերված է աղյուսակ 2-ում.

NN	Նագատարային Նշանակություն	Հողատեսք, գործառնական նշանակություն	Կտրի NN	Ընդամենը Մ2+3+4+8+12°	Սեփականության ստացվելու											
					ՀՀ բարձրագույնների	ՀՀ իրավաբանական անձանց	համայնքային				անտեղական					
							ընդամենը (5+6+7)	տրված անհատույց օգտագործման	տրված վարձակալության	օգտագործման և վարձակալության չտրված	ընդամենը (9+10+11)	տրված անհատույց օգտագործման	տրված վարձակալության	օգտագործման և վարձակալության չտրված	Օտար պետությու- նի ՀՀ-ում կայք-ն հաստիկ	
Ա	Բ	Գ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.1	1. Գյուղատնտեսական	վարելահող		286.126	242.286		43.840		26.400	17.440						
1.2		բազմ տնկարկներ,		245.796	245.464	0.333										
1.2.1		այդ թվում՝ պտղատու		67.926	67.594	0.333										
1.2.2		խաղողի այգի		177.870	177.870											
1.2.3		այլ բազմամյա														
1.3		խոտհարք														
1.4		արոտ														
1.5		այլ հողատեսքեր		64.236	0.015		64.221			64.221						
1		Ընդամենը		596.159	487.765	0.333	108.061		26.400	81.661						
2.1		2. Բնակավայրերի	բնակելի		166.076	166.043		0.033		0.033						
2.1.1			առ թվում՝ տնամեծ		166.038	166.038										
2.1.2			այգեգործական (արմառ-և)													
2.2			հասարակական		5.199	1.720	0.811	0.718	0.540	0.151	0.027	1.950	1.950			
2.3			խաղող կառուցապատման													
2.4			ոռոտակա		24.700			24.700			24.700					
2.5	այլ հողեր			8.356			8.356			8.356						
2	Ընդամենը			204.331	167.763	0.811	33.807	0.540	0.207	33.060	1.950	1.950				
3.1	3. Արդյունաբերական ընդհանուր		արդյունաբերության		1.210	0.780	0.430									
3.2			գյուղատնտեսական,		4.460	4.140		0.320								
3.3		պահեստառանձնի		0.110			0.110			0.320						
3.4		ոռոտո օգտագործման								0.110						
3	Ընդամենը		5.780	4.920	0.430	0.430			0.430							
4.1	4. Էներգետիկ կայաններ	էներգետիկայի		0.080			0.080			0.430						
4.2		կապի							0.080							
4.3		տրանսպորտի		15.920												
4.4		կոմունալ		0.290			0.290			15.920			15.920			
4	Ընդամենը		16.290			0.370			0.290	15.920			15.920			
5.1	5. Հարուստ պահպանվող տարածքների	բնապահպանական														
5.1.1		այդ թվում՝ արգելոցներ														
5.1.2		արգելափայտեր														
5.1.3		արգելափայտեր														
5.2		արտոթափողական														
5.3		հանգստի														
5.4	պատմական և		6.830			4.500			4.500	2.330			2.330			
5	Ընդամենը		6.830			4.500			4.500	2.330			2.330			
6	6. Հատուկ նշանակություն ուսում	Ընդամենը														
7.1	7. Անտառային	անտառ														
7.2		թփառ														
7.3		վարելահող														
7.4		խոտհարք														
7.5		արոտ														
7.6		այլ հողեր														
7		Ընդամենը														
8.1	8. Զբոսային	գետեր		5.320												
8.2		ջրամուղներ								5.320			5.320			
8.3		ճեղքեր														
8.4		ջրանցքներ														
8.5		հիդրոէլեկտր. և ջրտնտ. այլ														
8		Ընդամենը		5.320							5.320			5.320		
9.1	9. Դահուստային	արոտներ								5.320			5.320			
9.2		ավազուտներ														
9.3		ճահիճներ														
9.4																
9.5		այլ անօգտագործելի														
9	Ընդամենը															
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀՈՂԵՐ Մ1+2+3+4+5+6+7+8+9°				834.710	660.448	1.574	147.168	0.540	26.607	120.021	25.520	1.950		23.570		

1.10 Գյուղատնտեսություն

Համայնքում զբաղվածության հիմնական ճյուղը հողամշակությունն է , զբաղվում են խաղողի այգիների, պտղատու ծառերի, բանջարա- բոստանային կուլտուրաների և ցորենի մշակությամբ : Համայնքում անասնապահությամբ զբաղվում են 160 ընտանիք

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Շնչամեքեր համայնքում
1	2	3
1.	Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը, այդ թվում՝	605
1.1	Կովեր	372
2.	Խոզերի գլխաքանակը	233
3.	Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը	11050
4.	Ավանակների գլխաքանակը	32
5	Զիերի գլխաքանակը	16
6.	Հավերի և այլ թռչունների գլխաքանակը	7005
7.	Նապաստակների և ճագարների գլխաքանակը	160
8.	Մեղվարնտանիքների քանակը	30

1.11. Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությունը նորմալ կեսագործունեության ամենաանհրաժեշտ գործոնն է, որի հետևանքով էլ համայնքի առջև ծառայած կարևորագույն խնդիրներից մեկը ազգաբնակչության կենցաղային աղբի տեղափոխման և համայնքի տարածքի մաքրության հարցն է: Բնակչության կենցաղային աղբի հեռացումը և համայնքի տարածքի աղբահանության կազմակերպումը այսօր բավարար հիմքերի վրա է, սակայն անհրաժեշտ է օր-օրի որոնել և օգտագործել նոր տեխնոլոգիաներ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ապահովման համար:

Սանիտարական մաքրման և աղբահանության ասպարեզում անելիքները դեռևս շատ են: Տնտեսության առջև ծառայել են բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց շուտափույթ լուծումը կօժանդակի աղբահանության աշխատանքների օպերատիվ իրականացմանը: Այդպիսի խնդիրներից են աղբատար մեքենա չունենալը : Աղբահանության ծավալների ավելացման դեպքում նաև առաջանում է մեքենայի ձեռքբերման անհրաժեշտություն:

1.12 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ԶԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը կենտրոնին կապող միջհամայնքային ճանապարհները հիմնականում ասֆալտապատ է, որոշ հատվածներում կատարվել են փոսային նորոգումներ: Ներհամայնքային ճանապարհները գարնանը խճապատվում են , կարիք ունեն մշտական նորոգումների , Համայնքում տեղադրված չեն ճանապարհային երթևեկության նշաններ:Համայնքի տարածքով անցնում են Երևան-Երասխ և Երևան-Արարատ երթուղային ավտոբուսները: Միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհները անցանելի են, գտնվում են բարվոք վիճակում,սակայն Այգավան-Վանաշեն-Վեղի միջհամայնքային ճանապարհի երկարությունը 1.7կմ է 2007թ-ին ասֆալտապատվել էմիջհամայնքային ճանապարհի 1.5 հատվածը, իսկ 200մ երկարությամբ մասը չի ասֆալտապատվել և մինչ օրս գտնվում է շատ վատ վիճակում, այդ հատվածի ասֆալտապատումը ուղղակի անհրաժեշտ է:

1.13 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի մեկ միջնակարգ դպրոց, նախատեսված 1000 աշակերտի համար, ուր սովորում են 411 աշակերտ: Դպրոցն ունի 56 աշխատատեղ:Վերջին տարիներին շենքը մասնակի վերանորոգվել է, փոխվել է տանիքը և լուսամուտները, կառուցվել է կենտրոնական ջեռուցում:«Ժպիտ» մանկապարտեզի շենքը կառուցվել է 1975թ-ին :Ունի նորոգման կարիք,գնալով շենքի շահագործումը դառնում է անհնարին:Շենքը արտաքինից գեղեցիկ,

երկհարկանի կառույց է:Նախատեսված է 300 երեխայի համար:Այժմ գործում է 4 խումբ՝ 109 երեխա:Աշխատողների թիվը՝ 29-ը:

1.14 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Բուժ ամբուլատորիան վերակառուցվել է 1999թ-ին Հ/Բ-ի օգնությամբ:Աշխատում են 2 բժիշկ և 5 բուժքույր: Կահավորված է: Ապահովված է շտապ օգնության մեքենայով:

1.15 ՄՇԱԿՈՒԹ

1966թ-ին շահագործման հանձնված մշակույթի տան շենքը գեղեցիկ ճարտարապետական կառուցվածք ունեցող արտաքին ունի:

Երկհարկանի շենք է, 350 տեղանոց դահլիճով, ընդարձակ սրահներով: 1990թ-ին կոլտնտեսությունը նախապատրաստել է վերանորոգման, սակայն մինչ օրս չի վերանորոգվել և քանդված է մնացել: Համայնքապետարանը իր ուժերով աշխատանքեր կատարել է վերանորոգել է հրապարակը,դրսի և ներսի դռները, լուսամուտները և 150 նստարան: Սակայն ֆինանսական դժվարությունների պատճառով չի շարունակվում:2016թ-ին մոտ 60քմ տարածք կոսմետիկ վերանորոգվեց:

Գործող գրադարանն ունի 10000 անուն գրականություն,տեղավորված է կուլտուրայի տան երկրորդ հարկում, ունի ընթերցարան, սակայն չի ջեռուցվում:Ունենք ֆուդբոլի դաշտ,որը օգտագործվում է,նախատեսված է պարսպապատել և նախատեսվում է կառուցել վազբուղիներ, ջրավազան,թենիսի դաշտ:

1.16 ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի տարածքում գործում են համապատասխանաբար առևտրի օբյեկտ ` հիմնականում 4 զբաղվում են սննդի որոշ տեսակների, ծխախոտի, ակոհոլային խմիչքների և այլ ապրանքների վաճառքով,համայնքում գործում է 2 գազալցակայան , 2 ավտոտեխնիկապասարկման կետ ,նրանք բոլորն էլ հաշվառված են պետական հարկային մարմնում, վճարում են համապատասխան տեղական տուրք համայնքի բյուջե՝ գործունեության թույլտվության համար:

1.16 ՀԱՄԱՅ ՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

Համայնքն ունի շուրջ 300 բուհի շրջանավարտ, տարբեր մասնագիտությունների , որոնք կարող են կազմակերպել կրթության ու դաստիարակության, գյուղատնտեսական և շինարարական աշխատանքներ:Գյուղի հողերը 80% Արարատյան դաշտի ամենաբերրի հողերը 2 –րդ կարգի են:Կարելի է զարգացնել խաղողագործությունը: Աճում են արևահամ ծիրան, դեղձ և այլ մրգեր: Եթե չլինեին բնության արհավիրքները, ապա բնակչության կենսամակարդակը շատ ավելի բարձր կլիներ: Կարելի է չրի արտադրամաս կառուցել:Նախատեսվում է նախկին կոլտնտեսության ֆերմաների շենքերից մեկը կամ երկուսը օգտագործել անասնապահական փոքր ֆերմա ստեղծելու համար:

1.17 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

**Ճանապարհների և խմելու ջրի ցանցերի անմխիթար վիճակ*

**Մանկապարտեզի և մշակույթի տան վերանորոգում*

**Բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթություն ունեցողների գործազրկության բարձր մակարդակ,*

** Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման, շուկայական ցածր գների պատճառով գյուղացու եկամուտների նվազում*

- Միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների անբարեկարգ վիճակ
- Ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգերի (կոյուղու) բացակայությունը
- Համայնքում աղբահանության ծառայության կազմակերպման փոքր մասշտաբը և ցածր մակարդակը, ժամանակակից աղբավայրի, աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ տնտեսական բազայի և ֆինանսական հնարավորությունների բացակայությունը
- Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը
- Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ թիվը
- Համայնքում տարեցտարի շարունակվող արտագաղթը՝ իր բոլոր բացասական հետևանքներով

1.18 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Մեծ աշխատուժի առկայություն

1.19 ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍՊԱՌՆԱՑՈՂ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Բնական աղետների պատճառով գյուղացին կորցնում է բերքը ինչը պատճառ է դառնում համայնքում բնակիչների հարկային պարտավորությունների կատարման ոչ բավարար վիճակին:
- Աղբամանների բացակայության պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագաղթը, արտերկրներ աշխատանքի մեկնելը և չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը:

* խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցի անհետաձգելի կառուցման անհրաժեշտություն:

1.20 ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌՎԱՐՄԱՆԸ

Համայնքում վերջին տարիների ընթացքում նկատելի էր որոշակի դրական տեղաշարժ ՏԻՄ-երի և բնակչության փոխհարաբերություններում: Ներկայումս ՏԻՄ-երի գործունեությունը դարձել է համեմատաբար ավելի թափանցիկ և հրապարակային, որը զգալիորեն նպաստում է համայնքի բնակչության իրազեկվածությանը ՏԻՄ-երի ընդունած որոշումներին և կատարած աշխատանքներին: Համայնքի բնակիչները սկսել են բավականին ակտիվորեն մասնակցել ՏԻՄ-երի կողմից կազմակերպված հանրային հանդիպումներին ու միջոցառումներին: Համայնքներում կազմակերպվում են հանրային լուսումներ և քննարկումներ (մասնավորապես, համայնքի բյուջեի նախագծի, համայնքային ծրագրերի և այլնի շուրջ), տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների կողմից անցկացվում են ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացներ, սեմինարներ, որոնց հաճույքով մասնակցում են ինչպես համայնքի ՏԻՄ-երը և աշխատակազմի մասնագետները, այնպես էլ համայնքի որոշ ակտիվ բնակիչներ: Հիմնականում բոլոր միջոցառումները, այդ թվում նաև ավագանու նիստերը, տեղադրվում են համայնքի պաշտոնական կայքում՝ aygavan.am-ում, որը նպաստում է ՏԻՄ-երի գործունեության

նկատմամբ բնակչության վստահության ամրապնդմանը: Համայնքի ավագանու կողմից ընդունվել են տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության, համայնքի ղեկավարին կից խորհրդակցական մարմինների ձևավորման և գործունեության, համայնքում հանրային բաց լսումների և (կամ) քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգերը, որոնք մեծապես կնպաստեն բնակիչների ավելի ակտիվ մասնակցությանը տեղական ինքնակառավարմանը:

1.21 ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Համայնքում աղետների (բնածին և տեխնածին) ռիսկի կառավարման ոլորտը գտնվում է բավարար վիճակում: Համայնքն ունի բնակչության տարահանման հանձնաժողով և կազմված է բնակչության տարահանման գործողությունների պլան:

1.22 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

Համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում գործող ՄՊԸ-ների և ԱԶ-ների, առևտրի մանր կետերով, համայնքում բիզնեսի վիճակն առանձնապես բարվոք համարել չի կարելի:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Խելամտորեն օգտագործել համայնքի ֆինանսական միջոցները,
- Խթանել Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածներից որակյալ մասնագետների հոսքը համայնքի աշխատակազմ:
- Էականորեն բարձրացնել համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը՝ ի հաշիվ ավելի որակյալ մասնագետների աշխատանքի, տեղեկատվական արդի համակարգերի ներդրման և արդյունավետ շահագործման
- Բարձրացնել Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ինքնուրույնության մակարդակը՝ մշակելով և իրականացնելով նպատակամետ ու արդյունքահեն համայնքային քաղաքականություններ, ռազմավարություններ և ծրագրեր
- Աստիճանաբար ընդլայնել համայնքի բնակչությանը մատուցվող համայնքային ծառայությունների շրջանակը, կիրառել յուրաքանչյուր ծառայության մատուցման մասշտաբի էֆեկտը (նվազեցնելով ծառայության միավորի վրա կատարվող ծախսերը), ըստ այդմ՝ բարձրացնել ծառայությունների մատուցման ծավալները և արդյունավետությունը, և, որպես հետևանք, բնակչությանը դրանց հասանելիության և որակի մակարդակները
- Համայնքի տարածքում նպաստել տնտեսության տարբեր ճյուղերի (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) զարգացմանը՝ օգտվելով համայնքում բնական պաշարների և այլ արժեքների առկայությունից
- Մեղմացնել համայնքում Տեղական Ինքնակառավարման վրա բնակիչների ազգակցական կապերի հնարավոր բացասական ազդեցությունները
- Նպաստել համայնքի ավագանու ինստիտուտի կայացմանը, որի շնորհիվ կուժեղանա համայնքի ներքին վերահսկողության համակարգը և, արդյունքում, կբարձրանա համայնքի ընդհանուր կառավարման արդյունավետությունը

- Բարձրացնել համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների փոխհարաբերությունների և համագործակցության մակարդակը Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների հետ՝ նպաստելով համայնքի աստիճանական զարգացմանը
- Հնարավորինս արագ կայանալ և պատրաստ լինել՝ ընդունելու և իրականացնելու Տեղական ինքնակառավարման մարմիններին օրենքով ակնկալվող նոր սեփական և պատվիրակված լիազորություններ՝ համապատասխան ֆինանսական միջոցներով
- Համայնքում ստեղծել լուրջ նախադրյալներ և նպաստավոր պայմաններ ժողովրդագրական աճի, սոցիալ-տնտեսական և տեղական ժողովրդավարության զարգացման համար՝ ավելացնելով ընտանիքների եկամուտները և բարձրացնելով բնակչության ընդհանուր կենսամակարդակը, հաղթահարելով աղքատությունը և կանխելով արտագաղթը
- Տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և շահագործելու հարցը, համայնքում պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը
- Միջհամայնքային տրանսպորտային հաղորդակցության, ինչպես նաև հաղորդակցության այլ միջոցների հասանելիության ապահովման միջոցով նպաստել ՏԻՄ-երի գործունեության արդյունավետության, համայնքային ծառայությունների մատուցման մակարդակի կտրուկ բարձրացմանը, արտաքին աշխարհի հետ նոր կապերի ու համագործակցության հաստատմանը և համայնքային տնտեսությունում լրացուցիչ ներդրումների ապահովմանը:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԶԾ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Այգավան համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության, մաքուր, բարեկարգ, առևտրի և սպասարկման, կրթական և մշակութային զարգացած ենթակառուցվածքներ, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող տարածք:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար համայնքի ռազմավարությունն է՝

- չխորացնել համայնքի զարգացմանը խոչընդոտող և ապահովելի համայնքի աստիճանական ինտեգրումը և համաչափ զարգացումը,
- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնազլխաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի, բանջարեղենի հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծում և գործարկում,
- համայնքի տարածքի համեմատական առավելությունների բացահայտում և առևտրայնացում, այդ նպատակով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների համագործակցության շրջանակների ընդլայնում և ջանքերի մեկտեղում

- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, նորոգում և զարգացում,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում, արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացում, ճանապարհային նշանների տեղադրում, ավտոկանգառների ժամանակակից տաղավարների կառուցում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների տեսակների (ջրամատակարարում, գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական կրթություն, արտադպրոցական դաստիարակություն, մշակույթ, առողջապահություն և սպորտ, սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման, հասանելիության ու մատչելիության ապահովման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների , աշխատակազմի, համայնքային կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների աստիճանական հզորացում, տեղական ժողովրդավարության ամրապնդում, համայնքում պատշաճ կառավարման սկզբունքների հետևողական իրականացում,
- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների ներգրավվածության բարելավում՝ բնակիչների մասնակցության ձևերի ներդրման և զարգացման միջոցով,
- Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության, հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակների հետևողական բարձրացում,
- համայնքի ֆինանսական կառավարման համակարգում հստակ մեխանիզմների ներդրում և հետևողական կիրառում,
- նոր աշխատատեղերի ստեղծում և համայնքից միգրացիայի նվազեցում, բնակչության թվաքանակի կայունացում:

Համայնքի զարգացման 2017-2021թթ. ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացում՝ մասնակցության նոր մեթոդների և ձևերի ներդրման և աստիճանական զարգացման միջոցով,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության, թռչնապահության, մեղվապահության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայություններ մատուցող համայնքային հիմնական ենթակառուցվածքների (մանկապարտեզ և մշակույթի տուն) շենքերի հիմնանորոգում կամ վերակառուցում,

**3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ)
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՄԻԶՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ
ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ**

2017-2021թ.թ. ընթացքում համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինները նախատեսում են լայնորեն համագործակցել պետական կառավարման մարմինների, միջազգային և տեղական կազմակերպությունների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ:

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում է սերտ համագործակցություն Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզպետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2017-2021թ.թ.-ին նախատեսվել են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները՝

- Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում՝ պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների, սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնտու պայմաններով (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման, խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով:
- Վարչական շենքի մասնակի վերանորոգում:
- Համայնքում ջրամատակարարման համակարգերի կառուցում ջրամատակարարման բարելավում:
- Առողջապահության և սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայությունների հասանելիության և մատուցման մակարդակի բարձրացում՝ պետական պատվերի շրջանակներում:
- Աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության իրազեկում:

2017-2021թ. ընթացքում Հայաստանում ընթացող վարչատարածքային բարեփոխումների և (կամ) միջհամայնքային համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները՝

- ՀՏԶ-ի հետ՝ «Համայնքի ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգման և սպասարկման, աղբահանության ծառայությունների ստեղծում, դպրոցականների ու երիտասարդության շրջանում բնապահպանական և ագրոբիզնեսի կառավարման գիտելիքների տարածում» ծրագիրը:
- Հնարավոր այլ ծրագրեր ու միջոցառումներ:

2017-2021թ.թ. ընթացքում կշարունակվեն համայնքի և Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզում գործունեություն ծավալող՝ միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների սուբյեկտների, այլ կազմակերպությունների և անհատների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվող ներդրումային, դրամաշնորհային, տեխնիկական աջակցության, բարեգործական ծրագրերը և միջոցառումները:

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄ, ԳՆՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ

Կատարելով համայնքի 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել

1) Համայնքի բյուջեի մուտքերի կանխատեսման համար որպես ելակետային տվյալներ են ընդունվել 2015-16թթ. բյուջեների մուտքերի փաստացի գանձման ցուցանիշները՝ յուրաքանչյուր տարի նախատեսելով որոշակի աճ: Մուտքերի աճը նախատեսվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի հետագա զարգացման հետ կապված պատկերացումներն ու ակնկալիքները, նոր ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտությունը և դրանց դիմաց վճարների գանձման հնարավորությունները և այլն:

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների գումարները կանխատեսելու համար, որպես 2016թ. ցուցանիշ հիմք է ընդունվել նախկին տարիների ելակետային տվյալները:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2015-2016թ.թ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը հազար դրամ

	Մուտքերի անվանումը	2017. նախատ.	2018թ. նախատ.	2019թ. նախատ.	2020թ. նախատ.	2021թ. նախատ.
1	2	3	5			
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՍԵՆԸ (I+II+III)*	94872.202	94542.718	94742.718	94842.718	94942.718
I.	ԸՆԴԱՍԵՆԸ ԵԿԱՍՈՒՑՆԵՐ (1+2+3)	91386.218	91542.718	91742.718	91842.718	91942.718
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	23543518	23650.018	23850.018	23950.018	24150.018
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	15550.18	15550.18	15550.18	15550.18	15550.18
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	350.0	350.0	350.0	350.0	350.0
	Հողի հարկ	15200.18	15200.18	15200.18	15200.18	15200.18
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից					
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	7993.5	8100.0	8300.0	8400.0	8500.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ					
	Տեղական տուրքեր	800.0	850.0	850.0	850.0	850.0
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և					

	ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ					
	Պետական տուրքեր					
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ					
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ					
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ հարկերի գումարների նկատմամբ					
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՍՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	64392.2	64392.2	64392.2	64392.2	64392.2
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	64392.2	64392.2	64392.2	64392.2	64392.2
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ					
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)					
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի					

	Ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)					
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ					
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ*					
3.1	Տոկոսներ					
3.2	Շահաբաժիններ					
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	1050.5	1050.5	1050.5	1050.5	1050.5
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ					
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ					
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող	1050.5	1050.5	1050.5	1050.5	1050.5
	հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ					
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր					
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և					

	Ճառայությունների մատուցումից, այդ թվում					
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ					
3.5	Վարչական գանձումներ					
	Տեղական վճարներ	1600.0	1600.0	1600.0	1600.0	1600.0
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ					
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ					
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից					
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ					
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից					
3.7	Ընթացիկ պաշտոնական					

	դրամաշնորհներ					
3.8	Կապիտալ պաշտոնական դրամաշնորհներ ոչ					
3.9	Այլ եկամուտներ*					
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր					
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր					
	Օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ					
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)					
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր					
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր					
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր					
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր					
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր					
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր					
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր					
	Հողի իրացումից մուտքեր					
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր					
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ					

	ԿԱՍ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂՔՑՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)					
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂՔՑՈՒՐՆԵՐ (1+2)					
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ					
1.1	Արժեթղթեր					
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր					
	-հիմնական գումարի մարում					
1.2	Վարկեր					
	-վարկերի ստացում					
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում					
1.3	Փոխատվություններ					
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում					
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում					
2.	ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում մասնակցություն					
	-համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր					
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած					

	միջոցներից համայնքի մասհանումից մուտքեր					
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում					
2.2	Փոխատվություններ					
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր					
	-փոխատվությունների տրամադրում					
2.3	Համայնքի միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	3485.984	3000.0	3000.0	3000.0	3000.0
2.4	Համայնքի ֆոնդային ժամանակավոր ազատ վարչական մաս					
2.5	Համայնքի ֆոնդային ժամանակավոր ազատ վարչական տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս					
2.6	Համայնքի հաշվում մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում					
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի մնացորդի գումարը					
	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ					
1.	ՓՈՒՍՈՒՌ ՄԻՋՈՑՆԵՐ					
1.1	Արժեթղթեր					
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից					

	մուտքեր					
	-հիմնական գումարի մարում					
1.2	Վարկեր					
	-վարկերի ստացում					
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում					
1.3	Փոխատվություններ					
	-փոխատվությունների ստացում					
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում					

Համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում նախատեսել է կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր՝ հիմնականում համայնքի վարչական բյուջեի տարեսկզբի ազատ մնացորդից համայնքի ֆոնդային բյուջե հատկացումների հաշվին, ինչպես նաև հողերի իրացումից մուտքերի հաշվին:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (14հաստիքային միավոր) 2016 թվականի միայն աշխատավարձի տարեկան ֆոնդը նախատեսվել է 21100.0 հազ. դրամ իսկ աշխատակազմի պահպանման մյուս ընդհանուր ծախսերը՝ 6550.0հազ. դրամ:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ համայնքի 2017թ տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 3) հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 3.5մլն դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերից, գործառական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա, բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցները կպակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարը համայնքի այդ տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

5.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՑԱՆԿԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ, ՖԻՆԱՆՍԱՊԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՍՓՈՓՈՒՄ, ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՅԹԱՑԹՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայում արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման ՏԻՄ-ի կողմից ընտրված ռազմավարությունից, առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից, համայնքի ղեկավարին կից գործող ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկված ծրագրերի ցանկը (աղյուսակ 4)՝ ներառելու համայնքի 2017-2021թթ. ՀԶՀԾ-ում:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2017-21թթ. ՀԶԾ-ում ներառելու համար առաջարկված ծրագրերի ցանկը

/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագիրն առաջարկողը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը, ֆինանսավորման աղբյուրը, հազ. դրամ
1	Խմելու ջրի ցանցի անցկացում	Համայնքապետ	200000000
2	Մանկապարտեզի տանիքի և մասնաշենքի վերանորոգում	Համայնքապետ	120000000
3	Ասֆալտի փոսային նորոգումներ	Համայնքապետ	4000000
4	Փողոցների կոպճապատում	Համայնքապետ	3600000
5	Մշակույթի տան տանիքի և շենքի վերանորոգում	Համայնքապետ	80000000
6	Ասֆալտապատում Ժ.Սաղաթեյան փողոց	Համայնքապետ	15000000
7	Աղբահանության մեքենա	Համայնքապետ	10000000

Կիրառելով ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշման մասնակցային կառավարման մեթոդը և օգտագործելով ծրագրերի գնահատման սահմանված չափանիշները՝ ՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով Խորհրդակցական մարմինն իր նիստում քննարկել և որոշել է վերևում առաջարկված համայնքային ոլորտային ծրագրերի առաջնահերթությունները:

Ինչպես երևում է ՀԶԾ-ի 4-րդ բաժնի աղյուսակ 3-ից, համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը հնգամյա հատվածում կազմելու են հազար դրամ: Դա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի ֆինանսավորմամբ ՀԶԾ-ում հնարավոր է ներառել ծրագրեր միայն նշված գումարի սահմաններում: Համայնքի մանկապարտեզի, մշակույթի տան, ճանապարհի կապիտալ նորոգման ծախսերի համար նախատեսվում է դիմել ՀՀ Կառավարությանը կամ դոնոր կազմակերպություններին:

Աղյուսակ 6. Համայնքի 2017-2021թթ. ֆինանսապես ապահովված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ամփոփագիր

h/h	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի քանակական ծավալը	Ծրագրի արժեքը, հազ. դրամ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի բյուջե	Դոնոր կազմ.-եր	Պետբյուջե
1	Խմելու ջրի ներքին ցանցի կառուցում	կմ	21	200000.0								200000.0
2	Մանկապարտեզի հիմնանորոգում	քմ		120000.0		12000.0				12000.0		108000.0
3	Ասֆալտի փոսային նորոգում	քմ		4000.0		1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	4000.0		
4	Փողոցների կոպճապատում	քմ		3600.000		900.0	900.0	900.0	900.0	3600.0		
5	Մշակույթի տան տանիքի և շենքի նորոգում	կմ		80000.0		600.0	600.0	600.0	600.0	2400.0		5600.0
6	Ասֆալտապատում Ժ.Սաղաթեյան փողոց	կմ		15000.0								15000.0
7	Աղբահանության մեքենա	քմ		10000.0						1000.0		9000.0
	Ընդամենը			360600.0						23000.0		337600.0

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերից (գլխավոր հատակագիծ, գոտիավորման նախագիծ, ընթացիկ քաղաքաշինական քարտեզ, քաղաքաշինական կադաստր, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն) կա միայն քաղաքաշինական կանոնադրությունը:

Քանի որ «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի նախագծման (մշակման) պատվիրատուն համայնքն է, ժամանակահատվածում նախատեսվում է համագործակցություն ծավալել Հայաստանում գործող նախագծային ինստիտուտների հետ՝ համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքների նախահաշիվները, համայնքի բյուջեով նախատեսելու համար:

Շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ

2017-2021թ.թ. ընթացքում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի, անտառային և ջրային տարածքների, ինչպես նաև բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում նախատեսվում է կազմակերպել և իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- լայն բացատրական աշխատանք կատարել բնակչության հետ՝ կենցաղային աղբը չթափելու դրա համար չնախատեսված վայրերում, գերծ մնալու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից ու վնասումից,
- սահմանել վերահսկողություն համայնքի բնակավայրերի ջրամատակարարման ոլորտում կանխարգելելու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումը և վնասումը, ինչպես նաև սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման և տարածման վտանգը համայնքում,
- յուրաքանչյուր տարի գարնանը համայնքում կազմակերպել «Մաքուր համայնք» կարգախոսով 2-3 շաբաթօրյակներ՝ իրականացնելու բնության և շրջակա միջավայրի մաքրության, ծառատնկման աշխատանքներ, դրանց ներգրավելով նաև երիտասարդներին և դպրոցականներին:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ

Չնայած ՀՀ գործող օրենսդրությամբ ՏԻՄ-երն այս ոլորտում առայժմ պարտադիր լիազորություններ չունեն, այնուամենայնիվ հաշվի առնելով, որ 2016 թվականի հուլիսի 29-ին ՀՀ կառավարության կողմից հավանության է արժանացել ՀՀ 2016-2025 թվականների տարածքային զարգացման ռազմավարությունում ամրագրված մոտեցումները, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ համայնքի ՏԻՄ-երը շահագրգռված են համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմամբ և պատրաստակամ են ըստ ամենայնի օժանդակել այս ոլորտում ցանկացած նոր նախաձեռնության, քանի որ այն մեծապես կնպաստի համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, բնակչության եկամուտների ավելացմանը և վճարունակության բարձրացմանը, համայնքի բյուջետային սեփական միջոցների հավաքագրման մակարդակի բարձրացմանը և ծավալի մեծացմանը, և, այս ամենի արդյունքում՝ համայնքի ընդհանուր զարգացմանը:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ 2017թ ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- աջակցել համայնքում նոր արտադրություններ և աշխատատեղեր ստեղծելու նախաձեռնությունն ցուցաբերող գործարարներին՝ տրամադրելով նրանց գործունեություն իրականացնելու համար համայնքային սեփականություն հանդիսացող գույքի վարձակալման, տեղական տուրքերի և վճարների գծով արտոնություններ,
- համայնքում խթանել գյուղատնտեսության, անասնապահական և թռչնապահական մթերքների (մասնավորապես՝ գյուղմթերքի, կաթի, մսի, ձվի) արտադրության, հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը, գործարկումը և զարգացումը,
- համայնքում խթանել առևտրի և ծառայությունների փոքր ու միջին նոր կետերի բացումը, բնակչությանը և հյուրերին պատշաճ մակարդակով սպասարկումը՝ պաշտպանելով դրանց սեփականատերերի իրավունքները և շահերը,
- աստիճանաբար նորոգել և բարեկարգել միջհամայնքային ճանապարհները և փողոցները, անցկացնել արտաքին լուսավորության համակարգեր, տեղադրել ճանապարհային նշաններ՝ նպաստելու համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանը և բիզնեսի զարգացմանը,

Աղետների ռիսկի կառավարման հիմնական մոտեցումներ

Համայնքում աղետների ռիսկի կառավարմանն ուղղված՝ 2017-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի աղետների ռիսկերի կառավարման հարցերում շարունակել համագործակցությունը հանրապետական համապատասխան մարմինների հետ՝ մասնավորապես ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության հետ,
- ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 25-ի N 1351-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել սեյսմիկ ռիսկի գնահատման աշխատանքների հայտ, որի արդյունքում պետք է կազմվի համայնքի սեյսմիկ ռիսկի գնահատման քարտեզը,
- համայնքի բնակչության իմացության, հմտությունների, գիտելիքների մակարդակի ուսումնասիրում և համայնքում առկա ռեսուրսների բացահայտում, որոնք հնարավոր է ուղղել աղետների ռիսկի նվազեցմանը նպաստող համայնքահեն միջոցառումների պլանավորմանն ու իրականացմանը,
- համայնքի խոցելիության և կարողությունների գնահատում, ներառյալ այդ գործընթացի կազմակերպման և իրականացման խմբի ձևավորումը, նախապատրաստական աշխատանքները, տվյալների հավաքագրումը և հետազոտումը՝ համապատասխան գործիքների և մեթոդների ընտրությամբ, վերլուծական աշխատանքների իրագործումը՝ յուրաքանչյուր փուլում ձեռնարկվող քայլերի և ակնկալվող արդյունքների ամրագրմամբ և ձևակերպմամբ,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման գործողությունների և միջոցառումների պլանի իրականացում,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված՝ 2017-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվել է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները և միջոցառումները՝

- համայնքի սեփականություն համարվող կոմունալ ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, ըստ հնարավորությունների՝ նորոգում և զարգացում,
- համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքի կազմակերպում,
- վերահսկողություն համայնքի բնակչությանը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավոր կազմակերպությունների կողմից մատուցվող կոմունալ ծառայությունների (գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, բնակավայրի բարեկարգում և կանաչապատում և դրանց պահպանում և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման նկատմամբ,

Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցությանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իրազեկվածության բարձրացում՝ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման ոլորտի օրենսդրության և համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության վերաբերյալ ,
- համայնքի կարիքների և հիմնախնդիրների պարբերական քննարկում, վերլուծում և գնահատում՝ համայնքային հանդիպումների, ժողովների և բնակիչների հետ անմիջական շփումների և երկխոսությունների միջոցով,
- բնակիչների ներգրավում համայնքի բյուջեի և զարգացման ծրագրերի մասնակցային պլանավորման, իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացներում,
- համայնքի բնակիչների շահերի պաշտպանություն և համախմբում՝ համայնքի որոշակի խնդիրների լուծման, հանրային ծառայությունների մատուցման շուրջ,
- համայնքի ՏԻՄ-ի (ղեկավար, ավագանի), աշխատակազմի, ակտիվ բնակիչների շարունակական կրթում և վերապատրաստում տեղական ինքնակառավարմանը բնակչության մասնակցության բնագավառում:

7. ԵԶՐԱՓՈՒԿՈՒՄ

Այսպիսով, համայնքի զարգացման քառամյա ծրագիրը հիմք է հանդիսանում համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման աշխատանքները կազմակերպելիս: Անցյալ տարիների փորձը ցույց տվեց, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների արդյունավետ աշխատանքը մեծապես կախված է բյուջետավարման գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից:

Շատ կարևոր է եկամուտների աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը:

Ելնելով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից, համայնքապետարանի աշխատակազմը մշակում է կոնկրետ ծրագրեր, որոնցով կարելի է հայտ ներկայացնել հանրապետական բյուջեից ներդրումներ ստանալու համար, փնտրել ինվենստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել բնակիչների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների միջոցները:

 ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Մ.ԴԱՎԹՅԱՆ